

C: M. Heusinkveld

T: 0545-250 250

E: info@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 2576

Onderwerp : Lokale Inclusie Agenda

Verzonden : - 1 MEI 2020

Geachte leden van de raad,

Via deze weg willen wij uw Raad informeren over de Lokale Inclusie Agenda. Deze is op 14 april 2020 door ons vastgesteld. In bijgaand document vindt u de Lokale Inclusie Agenda voor 2020-2021 en geven wij een korte terugblik op de Lokale Inclusie Agenda van 2018-2019.

Waarom een Lokale Inclusie Agenda?

Op 14 juli 2016 heeft de Nederlandse regering het VN Verdrag Handicap geratificeerd. Dit houdt in dat mensen met een beperking in Nederland volwaardig deel moeten kunnen nemen aan de samenleving. Voor gemeenten betekent dit dat zij verplicht zijn om een lokale inclusie agenda op te stellen, waarin zij aangeven hoe zij concreet willen bijdragen aan een inclusievere samenleving voor de beleidsterreinen waar zij verantwoordelijk voor zijn.

Naast dat het hebben van een inclusie agenda een wettelijke plicht is voor gemeenten, zorgt deze agenda er ook voor dat wij inzichtelijk hebben wat er tot nu toe is gebeurd op dit thema, welke speerpunten wij als gemeente benoemen en welke concrete acties wij inzetten. De speerpunten die wij uitlichten, zijn: bewustwording, toegankelijkheid, wonen, sport cultuur en verenigingsleven, onderwijs, beleid en planvorming, werk en inkomen. Voor een nadere uitwerking van deze speerpunten verwijzen wij u naar de agenda.

Deze agenda bouwt voort op de Lokale Inclusie Agenda van 2018-2019 en is samengesteld op basis van gesprekken met de Welzijnsraad, het Gehandicaptenplatform Berkelland, de cliëntenraad SDOA, de Jongerenraad en een brede groep medewerkers van de gemeente die op hun beurt contact hebben met (sport)verenigingen en zorgorganisaties.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met mevrouw M. Heusinkveld via m.heusinkveld@gemeenteberkelland.nl of 0545 250 250.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers.

drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan: -Archief

Gemeente Berkelland

Lokale Inclusie Agenda

2020-2021

Kijk...

zo kan het dus ook!

gemeente Berkelland

april 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Samen op weg naar een meer inclusieve samenleving	5
3. Bewustwording	6
4. Toegankelijkheid	8
5. Beleid en planvorming	10
6. Samenwerken aan werk en inkomen	11
7. Samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs	13
8. Wonen voor doelgroepen die extra aandacht nodig hebben	14
9. Samenwerken met verenigingen aan sport/cultuur/verenigingsleven	15
10. Budget, planning en voortgang.....	15
Bijlage 1 Samenvatting resultaten Lokale Inclusie Agenda 2018-2019	23

1. Inleiding

Waarom een Lokale Inclusie Agenda?

Sinds 14 juli 2016 geldt het VN-verdrag Handicap in Nederland. Het VN-verdrag verplicht Nederland ervoor te zorgen dat mensen met een beperking gelijkwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen. Het doel van het verdrag is het creëren van een inclusieve samenleving. Gemeenten zijn sinds de ratificatie van het VN-verdrag verplicht om voor de beleidsterreinen waarvoor zij verantwoordelijk zijn, te werken aan een geleidelijke uitvoering van het Verdrag. Dit in samenwerking met mensen met een beperking en de hen vertegenwoordigende organisaties. Verder moeten gemeenten al bij het maken van nieuw beleid (ook) rekening houden met de positie van mensen met een beperking.

Elke gemeente moet één integraal plan maken om aan te geven hoe ze uitvoering wil gaan geven aan het VN-verdrag. Dit plan wordt ook wel de Lokale Inclusie Agenda (LIA) genoemd. Gemeenten moeten duidelijk omschrijven welke verbeteringen en doelen ze gaan realiseren en daarbij ook aangeven binnen welke termijn dit gaat gebeuren. In het plan moeten de onderwerpen onderwijs, werk, inkomen, vervoer, wonen en leven een plek krijgen.

Om wie gaat het? (landelijke cijfers)

1,7 miljoen personen met een langdurige ziekte, aandoening of handicap.

1,5 miljoen personen met een lichamelijke handicap.

1,3 miljoen doven en slechthorenden.

316 duizend blinden en slechtzienden.

281 duizend personen met ernstige psychische aandoeningen.

142 duizend personen met een (licht) verstandelijke beperking.

** Deze cijfers bevatten dubbelingen en zijn deels gebaseerd op schattingen van CBS en SCP.*

Terugblik en stap vooruit

In 2018 hebben wij voor het eerst een Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda 2018-2019 gemaakt. Nu we het eind van deze periode hebben bereikt, maken we de balans op en hebben we een nieuw Plan van Aanpak gemaakt voor 2020 en verder.

Eind 2019 hebben wij met verschillende collega's en belangenorganisaties gesproken over de Lokale Inclusie Agenda en hen gevraagd welke knelpunten zij ervaren. Dit zijn de Welzijnsraad, cliëntenraad van de Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA), Gehandicapten Platform Berkelland, Jongerenraad, medewerkers van de Sportfederatie Berkelland, Beweegwijs, Voormekaar teams en Muziek en Kunstwijs. Zij hebben veel contact met inwoners die ondersteuning nodig hebben of vertegenwoordigen deze groep. Zo hebben wij een beeld gekregen van wat er leeft onder inwoners als het gaat om inclusie en waar extra inzet nodig is.

Uit de gesprekken kwam naar voren dat:

- Het vergroten van de bewustwording om blijvende aandacht vraagt;
- Een goede samenwerking en afstemming tussen de betrokken organisaties en belangengroepen tot meerwaarde leidt;
- Het toewerken naar een inclusieve samenleving een voortdurend proces is, dat om een meerjarige inzet vraagt van veel verschillende organisaties;
- Dat het wenselijk is om inclusie te integreren in alle beleidsterreinen, i.p.v. te benoemen in een aparte agenda.

In 2019 ondertekenden we het manifest 'Iedereen doet mee' van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten, daarmee sloten we ons aan bij het landelijke netwerk.

Gemeente Berkelland kiest voor een stap-voor-stap aanpak. We doen nu al van alles (zie bijlage) om met elkaar de Berkellandse samenleving toegankelijk(er) te maken voor mensen met een beperking, maar er zijn ook nog talloze wensen en knelpunten. Niet alle knelpunten kunnen (door de gemeente) worden opgelost.

Het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda Berkelland 2018-2019 richtte zich daarom op de meest urgente knelpunten.

In het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 voegen we hier naar aanleiding van de evaluerende gesprekken nog een aantal onderwerpen (speerpunten) toe.

2. Samen op weg naar een meer inclusieve samenleving

Samenwerking en afstemming

Gemeente Berkelland is maar één van de organisaties die een inclusieve samenleving nastreeft. Ook voor organisaties als SDOA, ProWonen en de samenwerkingsverbanden in het onderwijs is inclusie een speerpunt. Door samenwerking met en tussen deze organisaties komen we steeds een stap verder om een (meer) inclusieve samenleving te bereiken.

Het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda geeft aan welke bijdrage gemeente Berkelland hier zelf in 2020 en 2021 aan kan leveren.

Beleidskader Samen Denken Samen Doen

Het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 sluit aan op het Beleidskader Samen Denken Samen Doen.

Daarin staan voor het onderwerp inclusie onder andere deze doelstellingen:

- het realiseren van betere verbindingen en samenwerking tussen de disciplines werk, inkomen, zorg en onderwijs;
- betere mogelijkheden voor verenigingen, vrijwilligers en belangenorganisaties om inwoners die dat willen, te helpen participeren;
- door meer kennis van de sociale kaart meer partijen aan elkaar verbinden;
- vroeger signaleren van (toekomstige) problematiek;
- betere toegang tot Berkellandse voorzieningen.

Ambitie en doelstellingen

Het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda 2020-2021 heeft drie ambities:

- We willen de aandacht voor de inclusieve samenleving in onze eigen organisatie versterken.
- Door te werken aan een aantal speerpunten willen we concreet bijdragen aan een meer inclusieve samenleving in Berkelland.
- Door afstemming en samenwerking met andere organisaties die werken aan inclusie, proberen we samen verder te komen (win-win).

Speerpunten Plan van Aanpak voor 2020-2021

In 2018-2019 hebben we bij de Lokale Inclusie Agenda vooral ingezet op de speerpunten bewustwording, toegankelijkheid, beleid en planvorming, werk en inkomen en de samenwerking met belangenorganisaties.

In 2020 en 2021 voegen we hier als speerpunten aan toe: onderwijs, wonen en sport/cultuur/verenigingsleven.

In de volgende pagina's leest u per speerpunt wat we willen bereiken hoe we dat willen doen.

3. Bewustwording (B)

Wat willen we bereiken?

Uit het recente landelijke debat over inclusie blijkt dat veel mensen met een beperking nog niet voldoende merken dat het VN-verdrag is ingevoerd. Ook in gesprekken met Berkellandse organisaties kwam dit naar voren. Bewustwording blijft daarom belangrijk.

We willen graag bereiken dat eind 2021 medewerkers van gemeente Berkelland en veel inwoners weten wat inclusie betekent, en dat inclusie in het beleid en dagelijks werk regelmatig aan de orde komt. We willen meer bewustwording creëren bijvoorbeeld bij sporthalbeheerders, zorgprofessionals, scholen en ondernemers.

Acties!

- B1** (nogmaals) Een ervaringsparcours voor medewerkers organiseren, waarbij de deelnemers de effecten van zowel lichamelijke als geestelijke beperkingen (denk bijvoorbeeld ook aan dementie) kunnen ervaren.
- B2** Het (nogmaals) organiseren van een schouw in de centrumgebieden waarbij ondernemers ervaren welke belemmeringen mensen met een beperking (waaronder ook dementie) ervaren.
- B3** We gaan door met het maken van cartoons om aandacht te vragen voor inclusie.
- B4** Team Economie denkt op verzoek mee met ondernemers die hun onderneming meer inclusief willen maken (toegankelijkheid, werk). Denk aan bredere gangpaden in de winkel, een menukaart in braille of grotere paskamers. Er zijn veel mensen met een beperking, het gaat om een grote doelgroep. En ook senioren en mensen met een kinderwagen kunnen vaak handig gebruikmaken van de aanpassingen. We ondersteunen Berkellandse ondernemers ook bij hun vraag wat ze concreet kunnen doen om hun bedrijf dementievriendelijker te maken (project Berkelland Dementievriendelijk).
- B5** Verbeteren van de informatievoorziening over het in dienst nemen van mensen met een beperking.
- B6** Samen met Achterhoek Toerisme vragen we er aandacht voor dat gebruikers makkelijk informatie kunnen vinden of een hotel, museum, winkel, natuurgebied voor hen toegankelijk is. Het ontwikkelen van arrangementen gericht op speciale doelgroepen.

- B7** Extra onder de aandacht brengen van inclusie en de VN-paragraaf in raads- en collegevoorstellen.
- B8** Organiseren van activiteiten in het kader van de Week van de Toegankelijkheid.
- B9** Het onder de aandacht brengen van 'Welzijn op recept'.
- B10** Het onder de aandacht brengen van de onderwerpen 'Armoede' en 'Eenzaamheid'.
- B11** In beeld brengen wat de gemeente zelf als werkgever doet voor een inclusieve samenleving.

4. Toegankelijkheid (T)

4a. Fysieke toegankelijkheid (bereikbaarheid)

Wat willen we bereiken?

De fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte en (openbare) gebouwen verbeteren. Dit is een blijvend punt van aandacht.

Acties!

- T1** Bij de vergunningverlening van evenementen letten wij goed op de toegankelijkheid voor mensen met een beperking en de groeiende groep ouderen (inclusief vluchtroutes).
- T2** We willen inzichtelijk maken hoe toegankelijk de accommodaties van sportverenigingen zijn.
- T3** Verbeteren van de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen en de openbare ruimte.
- T4** Voortzetten van het periodieke overleg met het Gehandicaptenplatform en de inzet van hun ervaringsdeskundigheid bij nieuwe inrichtingsplannen.

4b. Toegankelijkheid van informatie (communicatie)

Wat willen we bereiken?

Het ideale beeld is dat iedereen mee kan doen in de digitale samenleving. Nederlandse overheidsinstanties mogen bij het aanbieden van digitale diensten geen onderscheid maken tussen personen met en zonder handicap of chronische ziekte. Dit betekent dat overheidsinstanties ook digitaal goed toegankelijk moeten zijn. Mensen met een visuele beperking bijvoorbeeld, hebben hulpmiddelen zoals een voorleesfunctie nodig om een website goed te kunnen gebruiken.

Het Besluit digitale toegankelijkheid overheid voorziet in specifieke voorschriften voor de toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties. Nieuwe websites moeten nu al voldoen aan deze wettelijke verplichting, bestaande websites in september 2020 en in 2021 geldt dit ook voor alle mobiele applicaties.

Acties!

- T5** We willen ervoor zorgen dat onze websites en apps voldoen aan de eisen gesteld voor digitale toegankelijkheid. Op dit moment voldoen de websites van de gemeente Berkelland hier nog niet aan. Hiervoor is het nodig een inventarisatie te maken van alle digitale kanalen en een stappenplan op te stellen. Eén van de eerste maatregelen is het opstellen en publiceren van een toegankelijkheidsverklaring voor de verschillende websites en apps.
- T6** Wij willen een toegankelijke overheid zijn en bieden verschillende vormen van informatie en dienstverlening aan (digitaal, papier, audiovisueel, mondeling, makkelijk leesbaar, serviceverlening aan de balie). De afgelopen jaren communiceert de gemeente al regelmatig door middel van filmpjes. We denken bij communicatie door de gemeente aan laaggeletterden door te schrijven op B1-niveau.
- T7** Wij hebben aandacht voor laaggeletterden. In samenwerking met de bibliotheek en andere stakeholders/ketenpartners ontwikkelen we een concrete aanpak op dit thema en proberen wij deze groep te bereiken.

5. Beleid en planvorming (P)

Wat willen we bereiken?

We willen bij beleidsvorming en planvorming ervoor zorgen dat er voldoende rekening gehouden wordt met mensen met een beperking. We doen dit onder andere door de verbeterpunten die mensen met een functiebeperking ervaren te verzamelen. En bijvoorbeeld ook door in de openbare ruimte en in ons beleid zo veel mogelijk knelpunten op te lossen door herinrichting, beheer, dienstverlening en communicatie.

Acties!

- P1 Communiceren over en hanteren van de Integrale toegankelijkheidsstandaard: <https://www.pbtconsult.nl/integrale-toegankelijkheid-standaard-2018-its>.
- P2 We betrekken ervaringsdeskundigen van onder andere het Gehandicaptenplatform en de Seniorenraad bij de planvorming en het maken van inrichtingsplannen.
- P3 In de nieuwe centrumplannen hebben we aandacht voor bereikbaarheid en toegankelijk voor mensen met een beperking en voor ouderen.
- P4 Bij oplevering van inrichtingsplannen doen we een schouw om na te gaan of de toegankelijkheid op orde is.
- P5 Project 'Welzijn op recept' waarin we mensen met psychosociale problemen in contact brengen met welzijnsinitiatieven (o.a. ontmoeten, laagdrempelig aanbod van voorzieningen voor sporten en bewegen).
- P6 Het uitvoeren van de Economische Agenda Berkelland (onderdeel inclusie).

6. Samenwerken aan werk en inkomen (We)

Wat willen we bereiken?

De deelname van kwetsbare groepen is één van de speerpunten van de Economische Agenda (2019) van Berkelland. Iedereen doet mee, niemand aan de kant.

De Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) is hiervoor de uitvoerende instantie. Samen met anderen in het sociaal domein zet de SDOA zich in voor een zo optimaal mogelijke deelname van onze inwoners aan de samenleving. Zelfredzaamheid is hierin een belangrijke waarde. SDOA biedt mensen ondersteuning om aan het werk te gaan wanneer zij dat zelf niet kunnen.

Acties! (door de SDOA)

We1 Om mensen een steun in de rug te geven bij het vinden van een baan, beschikt SDOA over een breed scala aan instrumenten en voorzieningen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Loonkostensubsidie: SDOA kan dit instrument inzetten voor mensen die niet 100 procent van het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. De loonkostensubsidie compenseert de werkgever hiervoor. Zo wordt het aantrekkelijker voor een reguliere werkgever om iemand met een arbeidsbeperking aan te nemen.
- Beschut werk: soms is de (lichamelijke of verstandelijke) beperking die iemand heeft zo, dat een zeer intensieve begeleiding en een grote aanpassing van de werkplek nodig is. Dan mag van een werkgever niet zomaar worden verwacht dat hij deze persoon in dienst neemt. SDOA kan hem of haar onder aangepaste omstandigheden laten werken.
- Detachering, jobcoaching en proefplaatsing.
- Werkgeversservicepunt Achterhoek: het Werkgeversservicepunt Achterhoek (WSPA) is een samenwerkingsverband van gemeenten en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Alle werkgeverscontacten voor de doelgroep lopen via het WSPA. Het WSPA bedient de werkgever voor de volledige doelgroep van gemeenten, UWV en de Sociale Werkvoorziening. Het WSPA werkt vanuit één dienstverlening, werkwijze en instrumentarium voor de gehele Achterhoek.
- Social Return On Investment (SROI): inkoop door de gemeente Berkelland vindt op een maatschappelijk verantwoorde wijze plaats. We kunnen SROI als voorwaarde opnemen in aanbestedingen. Het doel is extra werk(ervarings)plaatsen te creëren voor mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. Zo willen wij bereiken dat zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt betaald werk kunnen krijgen.

We2 Acties! (gemeente Berkelland)

- Het verder door ontwikkelen en inzetten van de Berkellandwijzer, die inwoners helpt om wegwijs te worden in regelingen.
- Omgekeerde verordening maken: één verordening voor Wmo, Jeugd, Participatiewet en Wet gemeentelijke schulphulpverlening. Een verordening in begrijpelijke taal en waarmee we willen inspelen op dat wat een inwoner écht verder helpt. Dit wordt regionaal opgepakt door de SDOA-gemeenten.
- 'Rondkomen in Berkelland': inwoners die weinig te besteden hebben, zijn vaak niet op de hoogte van de verschillende regelingen die er zijn voor ondersteuning. Toch zijn er veel mensen die dit geld goed kunnen gebruiken. Met de campagne 'Rondkomen in Berkelland' wil de gemeente Berkelland hier verandering in brengen. Er is een speciale rekenhulp ontwikkeld waar inwoners zelf kunnen kijken welke regelingen er zijn.
- 'Vroeg er op af-methode': het is belangrijk dat de gemeente op tijd betalingsachterstanden (bijv. bij zorgverzekeraars, water- en energiebedrijven, woningcorporaties) bij inwoners kan signaleren. Dan kan er een plan van aanpak

worden opgesteld en dit geeft ruimte om betalingsregelingen tot stand te brengen of om door te verwijzen naar schuldhulpverlening.

7. Samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs (O)

Wat willen we bereiken?

We willen met alle partners samen het passend onderwijs voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte (bijvoorbeeld kinderen met een beperking) in Berkelland verbeteren. We vinden het belangrijk dat schoolgebouwen toegankelijk zijn. Daarnaast vinden we het belangrijk dat er meer aandacht is voor acceptatie van anders geaardheid en transgenderpersonen.

Samen met het Samenwerkingsverband IJssel-Berkel (primair onderwijs) en het Samenwerkingsverband Slinge-Berkel (voortgezet onderwijs) kijken we hoe leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte het onderwijs kunnen aanbieden dat ze nodig hebben. Alle scholen uit de gemeente Berkelland vallen onder een samenwerkingsverband.

Het is de taak van schoolbesturen om elk kind een zo passend mogelijke onderwijsplek te bieden. Dit kan in het regulier onderwijs zijn met extra ondersteuning, maar ook in het speciaal onderwijs. Het samenwerkingsverband werkt samen met onder andere de sociale teams van de gemeente en ondersteunt scholen en schoolbesturen bij het bieden van passend onderwijs.

Actie!

- O1** We volgen de pilots die het samenwerkingsverband primair onderwijs samen met een aantal scholen en schoolbesturen uit de regio heeft opgezet. Binnen deze pilots wordt gekeken hoe zorg in onderwijs anders vorm kan krijgen en waar winst te behalen valt. Bij goede resultaten van de pilots, streven we er naar om deze ook op scholen in Berkelland in te zetten. Ook nemen we deel aan de werkgroep onderwijs-zorg arrangementen, die onderdeel is van het transformatieplan jeugdzorgregio Achterhoek 'perspectief, binding en ondersteuning'.
- O2** De Voormekaar teams van gemeente Berkelland werken samen met de orthopedagogen van de samenwerkingsverbanden door passend onderwijs voor kinderen en jongeren te bespreken.
- O3** We vragen in de bestaande overlegstructuren tussen gemeente en onderwijsorganisaties aandacht voor voorlichting, over andersgeaardheid, pesten en inclusie op scholen.
- O4** We zetten in op de voorschoolse educatie bij peuter- en kinderopvang van kinderen met een ontwikkelingsachterstand, om ze voor te bereiden op het primaire onderwijs.

8. Wonen voor doelgroepen die extra aandacht nodig hebben (Wo)

Wat willen we bereiken?

Inclusief wonen betekent wonen met wie je wil, op de plek die je wil en met de eigenheid van je eigen thuis. Dat vraagt om een divers huizenaanbod.

We willen de beschikbaarheid van voldoende betaalbare geschikte woningen verbeteren. Toegankelijke woningen zorgen ervoor dat mensen (langer) zelfstandig kunnen wonen.

De gemeente maakt hiervoor jaarlijks prestatieafspraken met de woningcorporaties (ProWonen en Habion). In deze prestatieafspraken zijn verschillende doelgroepen opgenomen die extra aandacht nodig hebben. Via de Achterhoekse Regietafel wonen en zorg zijn we in gesprek met zorgpartijen.

Doelgroepen waar wij extra aandacht voor willen hebben zijn: mensen met een laag inkomen, ouderen, mensen met behoefte aan 24-uurszorg Beschermd wonen (uitstroom vanuit centrumgemeenten), vergunninghouders.

Acties!

- Wo1** Het agenderen van voldoende beschikbaarheid van woningen en woonvormen voor mensen met specifieke woonbehoeften, onder andere bij de woningcorporatie(s) en initiatiefnemers.
- Wo2** Project Heerlijk thuis in huis, dat ouderen bewust wil maken van de mogelijkheden om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen (veilig, duurzaam en comfortabel).
- Wo3** Het bouwbesluit bevat de minimale eisen voor toegankelijkheid van woningen, waardoor ze in de praktijk vaak toch niet passend zijn voor ouderen of mensen met een handicap. Door adviseurs en architecten vooraf te informeren over betere mogelijkheden voor toegankelijkheid kunnen wij zorgen dat woningen beter aansluiten bij het gebruik

9. Samenwerken met verenigingen aan sport/cultuur/verenigingsleven (V)

Wat willen we bereiken?

Een gezonde leefstijl en (passende) maatschappelijke activiteiten moeten voor alle inwoners toegankelijk zijn in Berkelland! We zijn daarbij een belangrijke rol voor verenigingen en willen hen stimuleren om (meer) inclusief worden. Het is belangrijk dat onze sportaccommodaties fysiek toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Daarnaast willen we ook andere drempels verlagen zodat iedereen zich aan kan sluiten bij een vereniging. De ondersteuningsmogelijkheden die er zijn, zoals het Jeugdfonds Sport & Cultuur, gaan we (nog) beter bekend maken.

- Clubkadercoach: via de Sport Federatie Berkelland ondersteunen we verenigingen en helpen hen toegankelijk (inclusiever) te worden voor kwetsbare doelgroepen. We helpen specifiek aanbod te ontwikkelen en organiseren deskundigheidsbevordering van vrijwilligers.
- Beweegmakelaar: we zetten combinatiefunctionarissen in om mensen te motiveren tot een gezonde leefstijl en te begeleiden naar passend verenigingsaanbod.
- Uniek sporten: we zijn als gemeente onderdeel van de regionale samenwerking Achterhoek in Beweging. Een van de speerpunten is 'Uniek Sporten' waarbij we ons richten op de sportdeelname van mensen met een beperking. Het uitgangspunt is om op regionaal niveau regie te voeren. We koppelen vraag en aanbod en kijken over gemeentegrenzen heen. We communiceren gezamenlijk over alle activiteiten.
- Zomertoer Berkelland: Samen met de combinatiefunctionarissen van Beweeg Wijs, Sport Federatie Berkelland, Muziek- en Kunstwijs, de Bibliotheek en Jimmy's organiseren we Zomertoer Berkelland: activiteiten voor kinderen in Berkelland die in de zomervakantie thuis blijven of minder budget hebben.

Acties!

V1 In de Achterhoek hebben we al een regionaal sportakkoord. De Gemeente Berkelland werkt nu samen met lokale sportverenigingen, sport-, en zorgprofessionals en het onderwijs aan een Lokaal Sportakkoord. Aandachtspunten die hierin aan bod komen zijn:

- De toekomst van sportverenigingen staat onder druk. Demografische ontwikkelingen en meer 'consumentengedrag' van leden zijn hiervan de belangrijkste oorzaak. Inspelen op een specifieke sportbehoefte, en daarmee inzetten op een inclusief aanbod, wordt gezien als een kans voor verenigingen om toekomstbestendiger te worden.
 - Het begeleiden van verschillende doelgroepen (vooral jongeren en ouderen) naar een gezonde leefstijl. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen kan meedoen?
 - Draagt sport en bewegen bij aan preventie, blijven mensen hierdoor langer gezond en gaan de zorgkosten omlaag? We gaan voor een gezonde generatie!
- V2** Sport- en muziekverenigingen zijn zich bewust van de mogelijkheden die ze kunnen aanbieden voor doelgroepen met een speciale sportwens (inzet clubkadercoach).
- V3** Het aanbod van verenigingen is inzichtelijk voor mensen met een beperking en voor (zorg)professionals (inzet beweegmakelaar, Welzijn op recept, Berkellandwijzer etc).
- V4** Voortzetten van Zomertoer Berkelland.
- V5** Uitvoeren van een scan toegankelijkheid sport- en verenigingsgebouwen.
- V6** 'Sjors sportief Sjors creatief': alle kinderen krijgen via school een boekje met het overzicht van sport- en cultuuractiviteiten. En kunnen zich aanmelden via de Sjors sportief site. Kies je Unieke Sport wordt gekoppeld aan Sjors Sportief Sjors Creatief (Sjors Speciaal).
- V7** Uitbreiding Jimmy's: extra initiatieven ten behoeve van inclusie voor een brede doelgroep in en vanuit Jimmy's.
- V8** Transformatieplan verenigingen: plan toekomstbestendige verenigingen wordt uitgevoerd. Hierbij is ook specifiek aandacht voor de maatschappelijke rol/inclusiviteit van verenigingen.

10. Budget, planning en voortgang

Budget

In de programmabegroting is vanaf 2020 jaarlijks een bedrag van € 75.000,- gereserveerd voor het uitvoeren van de Lokale Inclusie Agenda.

Voortgang

We hebben de ambitie dat over een aantal jaar inclusie en aandacht voor mensen met een beperking een vanzelfsprekend onderdeel is van het reguliere beleid en onze werkprocessen. Een apart Plan van aanpak Lokale Inclusie Agenda is dan niet meer nodig.

We willen kunnen monitoren bij welke onderwerpen inclusie al vanzelfsprekend is en welke onderwerpen nog extra aandacht nodig hebben.

Daarom willen we vanaf 2020 de voortgang meten. Dit doen we door de paragraaf VN-verdrag in collegevoorstellen onder de aandacht te brengen en de resultaten in beeld te brengen. En we verzamelen voor de speerpunten data waaruit blijkt wat de voortgang is (bijv. aantal aanpassingen in de openbare ruimte, aantal werkzoekenden met een arbeidsbeperking die een baan hebben gevonden, aantal gerealiseerde zorgwoningen).

Planning acties per speerpunt

De onderstaande tabel geeft de activiteiten voor de Lokale inclusie Agenda weer, inclusief planning en indicatieve kostenraming:

Bewustwording						
Actie	Omschrijving	Team	Budget 2020	Budget 2021	Planning	Wie?
B1	Ervaringsparcours (incl. dementie)	Team Gebied (projectleider), projectleider dementie, GPB	€3000,-	-	2020	
B2	Schouw centrumgebieden toegankelijkheid winkels	Team Opdrachtgeverschap, GPB	pm	pm	2020/21	
B3	Cartoons en andere communicatiemiddelen	Communicatie	€2500,-	€2500,-	2020	
B4	Ondersteunen ondernemers met vragen	Team Economie	-	-	2020/21	
B5	Actief informeren over in dienst nemen van mensen met een beperking	SDOA/WSPA	-	-	2020/21	
B6	Beschikbaarheid informatie over recreatieve bedrijven en voorzieningen	Team Opdrachtgeverschap, Achterhoek Toerisme, ondernemers	pm	pm	2020/21	
B7	VN-paragraaf in college en raadsvoorstellen	Team Gebied (projectleider)	-	-	2020/21	
B8	Week van de Toegankelijkheid	Team Gebied (projectleider)	€1000,-	€1000,-	2020/21	
B9/P5	Onder de aandacht brengen van Welzijn op recept	Team Voormekaar Welzijn, huisartsenkoepels, combinatiefunctionarissen, team Opdrachtgeverschap, Team Projecten	-	-	2020/21	
B10	Onder de aandacht brengen van onderwerpen Armoede en Eenzaamheid	divers	-	-	2020/2021	
B11	Gemeente als werkgever (monitoring)	Team Personeel	-	-	2020/21	
Toegankelijkheid						
Actie	Omschrijving	Team	Budget		Planning	
T1	Toegankelijkheid bij	Team Dienstverlening en BOA's	-	-	2020/2021	

	vergunningverlening evenementen					
T2/V5	Scan toegankelijkheid accommodaties sportverenigingen	Team Opdrachtgeverschap	€2500,-	€2500,-	2020	
T3	Toegankelijkheid gemeentelijke gebouwen en openbare ruimte	Team Opdrachtgeverschap	€15.000,- + €25.000,-	€15.000,- + €25.000,-	2020/21	
T4	Voortzetten van het periodieke overleg met het Gehandicaptenplatform	Team Opdrachtgeverschap	-	-	2020/2021	
T5	Website en apps gemeente digitaal toegankelijk	Communicatie, ICT-informatievoorziening, Klantcontact	€5000,-	pm	2020	
T6	Toegankelijke overheid/dienstverlening	Communicatie, ICT-informatievoorziening, Klantcontact	-	-	2020/2021	
T7	Aanpak Laaggeletterdheid	Team Opdrachtgeverschap ism de bibliotheken, Communicatie	€3000,-	€3000,-	2020/2021	
Beleid en planvorming			-	-		
P1/Wo3	Integrale toegankelijkheidsstandaard	Team Gebied, Team Opdrachtgevers, Team Dienstverlening Omgeving	-	-	2020	
P2	Ervaringsdeskundigen betrekken bij het maken van inrichtingsplannen	Team Opdrachtgevers, GPB, Seniorenraad	-	-	2020/21	
P3	Inclusie in nieuwe centrumplannen (Neede, Borculo)	Kernteam, Gebiedsteam	Pm	Pm	2020/21	
P4	Schouw inclusie/toegankelijkheid	Team Opdrachtgevers, GPB, Seniorenraad	€1000,-	€1000,-	2020/21	

	bij oplevering					
P5	Welzijn op recept	Zie B9				
P6	Uitvoering Economische Agenda Berkelland (onderdeel Inclusie)	Team Economie, Platform BV Berkelland	-		2020/21	
Werk en inkomen						
We1	Speerpunten inclusie van SDOA (divers)	SDOA	-		2020/21	
We2	Doorontwikkelen en inzetten Berkellandwijzer	VMK/Team Opdrachtgeverschap	pm	Pm	2020	
	'Omgekeerde verordening' maken	regionaal (de 3 Oost Achterhoekse gemeenten)	-	-		
	Rondkomen in Berkelland	VMK	-	-	2020/21	
	Vroeg er op af-methode	VMKteam/SDOA	-	-	2020/21	
Onderwijs						
O1	Monitoring pilots samenwerkingsverband primair onderwijs en de werkgroep onderwijs-zorgarrangementen	Team Opdrachtgevers	-		2020/2021	
O2	Samenwerking VMKTeams en orthopedagogen van de samenwerkingsverbanden	VMKteams, orthopedagogen samenwerkingsverband	-		2020/2021	
O3	Voorlichting op scholen (divers)	COC, GPB, Team Opdrachtgevers	-		2020/21	
O4	Voorschoolse opvang	Gemeente i.s.m. peuter- en kinderopvangorganisaties	-	-	2020/21	
Wonen						
Wo1	Agenderen voldoende beschikbaarheid van	Woningcorporaties i.s.m. gemeente	-		2020/21	

	woningen voor speciale doelgroepen					
Wo2	Project Heerlijk thuis in huis	Team Projecten	-	-	2020/21	
Sport/Cultuur/ Verenigingsleven						
V1	Uitvoering Lokaal Sportakkoord (maatregelen/activiteiten specifiek gericht op inclusiviteit)	Team Opdrachtgeverschap	€2500,-	€2500,-	2020	
V2	Verenigingen zijn zich bewust van de mogelijkheden die ze kunnen aanbieden	combinatiefunctionarissen Sport Federatie Berkelland, Muziek- en Kunstwijs	Pm	pm	2020/21	
V3	Het aanbod van verenigingen is inzichtelijk	combinatiefunctionarissen van trekkers zijn Sport Federatie Berkelland, Muziek- en Kunstwijs	-	-	2020/21	
V4	Voorzetten Zomertoer Berkelland	combinatiefunctionarissen van Beweeg Wijs, Sport Federatie Berkelland, Muziek- en Kunstwijs, de bibliotheek, Jimmy's, Voormekaar welzijn	€1000,-	€1000,-	2020/21	
V6	Sjors sportief, Sjors creatief en Sjors speciaal	Team Gebied, combinatiefunctionarissen organisaties	€1500,-	€1500,-	2020/21	
V7	Uitbreiding van initiatieven in en vanuit Jimmy's	Team opdrachtgeverschap	-	-	2020/21	
V8	Transformatieplan	Team Opdrachtgeverschap, Sportfederatie	-	-	2020/21	
	Onvoorzien		€12 000	€20 000		
	Totaal		€75.000	€75.000		

Bijlage 1 Samenvatting resultaten Lokale Inclusie Agenda 2018-2019

Enkele voorbeelden van activiteiten in het kader van de Lokale Inclusie Agenda in 2018-2019 zijn:

- We hebben een ervaringsparcours voor de medewerkers van de gemeente georganiseerd en hiermee bewustwording gecreëerd binnen de organisatie over deelname aan verkeer en bezoek van winkels met een beperking.
- We hebben cartoons gemaakt, om het onderwerp inclusie op sociale media en in Berkelbericht onder de aandacht te brengen. Deze cartoons hadden elk een gemiddeld bereik van ca. 3000 personen op Facebook.
- We hebben een enquête onder Berkellandse ondernemers gehouden. Hieruit kwam o.a. naar voren dat er al veel goed gaat, maar dat de bewustwording onder ondernemers nog verbeterd kan worden. En dat ondernemers het realiseren van een inclusieve samenleving als een gezamenlijke verantwoordelijkheid zien. Bijvoorbeeld: de toegankelijkheid van de openbare ruimte is een taak van de gemeente, maar de toegankelijkheid van de winkels, restaurants en bedrijven is een taak van de ondernemers zelf.
- We hebben het manifest 'Iedereen doet mee!' (Vereniging Nederlandse Gemeenten) ondertekend, waarmee we als gemeente laten zien dat inclusie prioriteit heeft.
- We overleggen regelmatig met het Gehandicaptenplatform over aandachtspunten in de openbare ruimte en hebben ervaringsdeskundigen betrokken bij inrichtingsplannen.
- Verschillende knelpunten in de openbare ruimte en/of gemeentelijke gebouwen zijn aangepakt, zoals bijvoorbeeld bestratingen en ingangen van openbare gebouwen.
- In het centrum van Ruurlo heeft de Ruurlose Ondernemersvereniging samen met het Gehandicaptenplatform een schouw georganiseerd om te ervaren of winkels toegankelijk zijn.
- De stemlokalen zijn gecontroleerd op toegankelijkheid. Bij 26 van de 29 stembureaus was de toegankelijkheid voor mensen met een beperking in orde.
- Gemeente Berkelland maakt steeds meer gebruik van filmpjes en cartoons e.d. om een groter publiek te kunnen bereiken in begrijpelijke taal.
- De Berkellandwijzer is ontwikkeld: met de digitale sociale kaart kunnen alle inwoners op een eenvoudige en laagdrempelige wijze informatie opzoeken. De sociale kaart voldoet aan de webrichtlijnen en is uitgebreid getest op toegankelijkheid voor alle inwoners.
- Alle leerlingen met een beperking, die vervoer naar school hebben, krijgen via de gemeente vervoer aangeboden (via ZOOV).
- Mensen met een Wmo-indicatie kunnen tegen een gereduceerd tarief gebruik maken van ZOOV. Ook het vrijwilligersvervoer (Naoberbus/Vlearmoebus). Naoberbus brengt ouderen en mensen met een beperking van deur naar deur binnen de gemeente Berkelland.
- Er is een formulierenbrigade die inwoners ondersteunt bij het invullen van formulieren. Deze is gericht op jongeren, ouderen, statushouders en mensen met een beperking.
- Jongeren weten Jimmy's te vinden als plek waar zij zichzelf durven te zijn en waar zij iets voor een ander kunnen betekenen. Door Jimmy's komen de thema's aan het licht waar jongeren mee worstelen. Moeilijke onderwerpen worden bespreekbaar en problemen worden op tijd onderkend en opgepakt. Enkele cijfers over het jaar 2019: 30 Jimmy's (jongeren in kernteam); 50 actieve jongeren die 1 á 2 keer per week komen; 150 jongeren die af en toe komen; 125 jongeren

- als deelnemer van activiteiten; 25 betrokken (groot-/pleeg-)ouders; 6 stagiaires; 2 locaties zijn operationeel.
- Bij wijzigingen in de openbare ruimte houden we rekening met mensen met een beperking, bijvoorbeeld door rolstoelvriendelijke paden en bij oversteekplekken.
- We hebben de Special Olympics in de Achterhoek gesteund met een financiële bijdrage. De Special Olympics dragen bij aan de zichtbaarheid van mensen met een beperking.
- We hebben via ZOOV meegewerkt aan de realisatie van de Electrocar Eibergen.
- Gemeente Berkelland heeft zelf 6 mensen in dienst vanuit het doelgroepenregister, 30 mensen zijn bij ons gedetacheerd vanuit de WSW.
- In aanbestedingsprocedures proberen wij rekening te houden met het aan het werk helpen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Er is vanuit de Cliëntenraad SDOA een werkgroep 'Samen aan het stuur'. Het project heeft mede als doelstelling het begeleiden van mensen met een arbeidsbeperking naar de arbeidsmarkt. Deze werkgroep zal de nauwere samenwerking tussen Jeugd, WMO en Werk en Inkomen monitoren, bijvoorbeeld door het afnemen van interview met de achterban. Bijkomend effect van deze samenwerking is dat mensen met een arbeidsbeperking sneller aan het werk komen.

Budget 2018-2019:

In 2018 was een maximaal budget van € 75.000,- beschikbaar voor het Plan van Aanpak Lokale Inclusie Agenda, in 2019 € 150.000,-. In 2018 is ongeveer 50% van het maximaal beschikbare budget besteed, en in 2019 circa 40%.

De uitgaven bestonden uit:

- kosten aanpassen openbare ruimte (45%)
- bijdrage Special Olympics (10%)
- bewustwording (ervaringsparcours, communicatie) (5%)
- aanpassen gemeentelijke gebouwen (18%)
- behoeftenonderzoek ondernemers (9%)
- bijdrage Berkellandwijzer (12%)

Op basis van de uitgaven in 2018/2019 en omdat we er naar streven dat inclusie op den duur zo veel mogelijk onderdeel wordt van reguliere werkprocessen en budgetten, is het budget voor 2020 en 2021 bijgesteld naar jaarlijks € 75.000,- (structureel).